

ВИХОВАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ

На сучасному етапі розбудови нашої держави великого значення набуває необхідність удосконалення інституцій професійної освіти як щодо змісту навчання, так і стосовно системи виховання, бо саме від фахівця нової генерації залежить майбутнє країни, розбудова її культури та економіки. Різним аспектам виховання молоді присвячені праці І. Беха, С. Якобсона, Л. Виготського, М. Гордої, Р. Дзвінкої, В. Лозової, ін. Але проблему виховання учнів професійної школи та студентів на сучасному етапі висвітлено недостатньо. Тому ми взяли до уваги проблеми виховання у професійній освіті, зокрема ступінь вихованості молоді на сучасному етапі.

Основою дослідження стала діагностика вихованості учнів Луцького центру професійно-технічної освіти та студентів Київського національного університету технологій та дизайну (усього 76 осіб), що передбачає: а) аналіз рівня духовно-морального розвитку особистості; б) виявлення мотивів діяльності; в) дослідження стану вихованості учнів і студентів. Під час дослідження використано анкету з десятьма твердженнями, які потрібно було доповнити власними пропозиціями. Опрацювавши результати, ми зробили висновок, що й у студентів, і в учнів ставлення до життя та світу є позитивним (негативних відповідей на запропоновані твердження від опитаних не одержали), що свідчить про стабільний і рівномірний розвиток особистостей без негативних відхилень.

Наступним етапом дослідження було тестування серед учнів і студентів, мета якого – виявити мотиви поведінки молоді. Використано методику тестування з вивчення мотивів у діяльності Л. В. Байбородової. Опитуваним пропонували визначити за трибальною шкалою, що і як їх спонукає до діяльності. Для визначення домінантних мотивів виділено блоки колективістських й особистісних мотивів та мотивів престижності. Порівняння середніх балів з кожного блоку дало змогу визначити домінантні мотиви участі в діяльності. Так, для студентів на перше місце ви-

ходять особистісні мотиви діяльності, на друге – мотиви престижності, на третє – колективістські мотиви. Щодо учнів ПТНЗ, то їх показники суттєво не відрізняються, а це означає, що всі мотиви діяльності і для студентів, і для учнів є однаково важливими.

Заключний етап дослідження – тестування для визначення рівня вихованості учнів і студентів. Запропоновано тест, у якому є 10 показників (толерантність, адаптація, патріотизм, соціальна активність та ін.), до кожного з яких наведено 4–5 суджень, які слід було оцінити за чотирибальною шкалою. За результатами тестування встановлено, що рівень вихованості учнів коливається в межах від 2 до 2,85 балів, тобто є середнім. Шкала коливання рівня вихованості студентів – від 2 до 3,10 балів (це теж середній рівень, як і в учнів). Мінімальним показником в учнів є «ставлення до природи» із середнім балом 2,38, а максимальним – «автономність», бал якого 2,84. Мінімальним значенням показника у студентів виявилось «ставлення до здоров'я», а максимальним – «автономність» із балом 3,10.

Отже, у закладах професійної освіти молоді люди мають можливості для всебічного розвитку, домінантними в їхніх діях є особистісні мотиви, а рівень вихованості середній, що нині має спонукати до активізації процесу виховання майбутніх фахівців. Можливі шляхи й методи вдосконалення виховання студентської та учнівської молоді потребують подальших досліджень.

Тарасова В.
УО «МГУ им. А. А. Кулешова»

СОЦИАЛЬНО-ПРАВСТВЕННОЕ ВОСПИТАНИЕ ДЕТЕЙ СРЕДСТВАМИ НАРОДНОЙ ПЕДАГОГИКИ

В современной педагогической науке особое внимание уделяется социально-нравственному воспитанию детей. По мнению исследователей А. Г. Ахтян, И. А. Зимней, Н. В. Микляевой, социально-нравственное воспитание личности состоит в усвоении основных понятий о социальных нормах и отношениях, об общечеловеческих ценностях, о культуре